

Levél a szerkesztőséghez

Megemlékezés Kazay Endre (1876—1923) születésének 100. évfordulóján

Az RKP (Románia) Máramaros megyei Bizottsága és a megyei Néptanács lapja a Bányavidéki Fáklya 1976. november 6-i számában, közel egy oldalon emlékezik *Kazay Endréről* születésének 100. évfordulóján „Egy kiváló gyógyszerész polihisztor” címmel, és fényképeket közöl *Kazay* „Gyógyszerési Lexicon”-jának címlapjáról.

A cikk írója, *Rácz Albert* (a szerkesztőség titkára) bevezetőben a következőket írja:

„Nagybányáról az évszázadok során több olyan személyiség indult el a hírnév útján, akik tevékenysége valódi értékeinek felfedésére csak éltük után következett be. Ezek közé tartozik *Kazay Endre* gyógyszerész is”.

Száz évvel ezelőtt, 1876. november 10-én született Nagybányán, molnár családból. Itt végezte az elemi iskolát, majd a gimnáziumi éveket.

Érdeklődése a természettudományok iránt korán megmutatkozott. Ötödikes gimnazista (1893—1894), tehát mindössze 17 éves, amikor közel 100 oldalon kis értekezést írt „UNIVER-

SITAS” címmel, az élet keletkezéséről, lényegéről, a „világmindenség” fejlődéséről.

„A világ, az anyag is állandó mozgásban van — írja értekezésének VI. fejezetében —, dialektikusan fejlődik.”

Materialista felfogására, haladó gondolkozására vall a kutatási módszeréről alkotott nézete: „... nem úgy vizsgálom a természetet, mint pap, vagy államférfi, hanem mint természettudós”.

Gimnáziumi tanulmányainak befejezése után érdeklődésének megfelelő pályát választott: a nagybányai *Ember Elek* által vezetett „Arany Sas”-hoz címzett patikába került gyakornoknak. Mestere nagy tekintélyű, természettudományokat kedvelő gyógyszerész volt, akinek jelentős része volt abban, hogy tanítványának figyelme a tudományos kutatás felé irányult. Tehetsége, kutató szelleme a gyakornoki vizsga letétele után (1897) bontakozott ki. Behatóbban kezdett foglalkozni a természettudományok legkülönbözőbb területeivel. Tanulmányainak, megfigyelésének eredményeit cikkekben jelentette meg a korabeli szaklapokban.

A cikk írója a *Kazayt* méltató szerzők munkáját feldolgozva, méltatja a „magyar Scheele” pályafutását, munkásságát, majd így fejezi be megemlékezését;

„Egész pályafutása ritka, szép példája annak, hogy az igaz tehetséget tétlenségre kárthatni lehetetlen — idézi dr. *Ilosvay* professzor méltató sorait — Mindig voltak eszméi, mindig megtalálta az eszközöket és az időt is végrehajtásukra. Ami másnak fárasztó munka lett volna, nála szellemi felüdülésszámba ment. Hát még ha a sors kedvezőbb viszonyok közé helyezi és nem kellett volna az étellel is állandó harcot folytatnia”.

Lárencz László

Л. Ларенц: Воспоминания по случаю 100-летней годовщины со дня рождения Эндре Казай (1876—1923)

L. Lárencz: Commemoration on Endre Kazay (1876—1923) after the 100th anniversary of his birth

L. Lárencz: Eine Erinnerung von Endre Kazay (1876—1923) nach dem 100jährigen Jahreswendel seines Geburtsjahres